

Over de plastische chirurgie

Di vivo gradimento

Toespraak tot het tiende nationaal congres van de Italiaanse vereniging voor plastische chirurgie over de betekenis en de morele waardering van de plastische chirurgie

Paus Pius XII

4 oktober 1958

Inleiding

Ontwikkeling en betekenis van de plastische chirurgie

Zeer aangenaam, heren, is ons uw bezoek. Gij neemt deel aan het tiende congres voor plastische chirurgie en gij zijt in de eeuwige stad bijeengekomen met een tweevoudig doel: vooreerst om een diepere studie te maken van deze nieuwe tak van de medische wetenschap in zijn vele aspecten, en verder om door uw aanwezigheid relief te geven aan de plechtige opening van de afdeling, die op initiatief van de Verenigde Ziekenhuizen, voor deze speciale chirurgie is opgericht in het Sint-Eugeniushospitaal. Het feit, dat een officiële ziekenhuisadministratie, gelijk die van de bekende en verdienstelijke Romeinse organisatie, de oprichting heeft bevorderd van een afdeling voor plastische chirurgie, die tot nu toe in de een of andere kliniek werd geëxerciseerd, is een welsprekend bewijs voor de degelijke en belangrijke ontwikkeling van dit onderdeel van de chirurgie. Inderdaad, de plastische chirurgie of de aesthetische of herstelchirurgie, gelijk ze, met een klein verschil in betekenis, ook genoemd wordt, die reeds vanaf de oudste tijden op primitieve schaal en met primitieve middelen werd beoefend, heeft in onze eeuw reusachtige vorderingen gemaakt en is nauwelijks dertig jaar geleden los komen te staan van de algemene chirurgie. Deze zelfstandigheid is bevorderd zowel door de algemene vooruitgang van de medische wetenschap als door een toename van de gevallen, die een ingreep van de herstelchirurgie nodig maken. Dit laatste hangt samen met het toenemen van misvormende verwondingen tengevolge van de twee wereldoorlogen of van ongevallen door het gebruik van machines of vervoermiddelen. Maar de voornaamste oorzaak van de ontwikkeling van deze speciale chirurgie is te zoeken in een grotere zorg van de moderne mens voor het esthetisch uiterlijk van zijn lichaam, vooral van zijn gelaat, waar men een misvorming moeilijk verdraagt, en vaak terecht.

Door haar wetenschappelijke basis, door het gebruik maken van de verworvenheden van de moderne chirurgie, door de vervolmaking van haar methoden is de plastische chirurgie als tak van de algemene chirurgie, niet alleen deel gaan uitmaken van het universitair onderwijs, waar ze een rijke literatuur heeft doen ontstaan, maar heeft ze ook op grote schaal de publieke opinie voor zich gewonnen, vooral omdat ze bijna altijd bevredigend en soms zelfs uitstekend werkt en haast wonderbare resultaten bereikt, zoals bijv., om slechts iets te noemen, in de lippen- en neusplastiek. Ondanks het vermelde grote vertrouwen moet toch nog een bepaalde terughoudendheid worden overwonnen. Deze is gedeeltelijk te wijten aan het feit, dat zij, die de werkelijke vooruitgang van de plastische chirurgie niet kennen, haar ieder vermogen tot herstelontzeggen, gedeeltelijk ook aan het feit, dat men op overdreven wijze van haar ieder herstel verwacht van aangetaste of weggeteerde organen en lichaamsdelen, zonder dat er enig spoor van een chirurgische ingreep zichtbaar blijft. Ondanks deze vooroordelen mag men de plastische chirurgie een wetenschap en een kunst noemen, die in zich zelf tot welzijn van de mensheid strekken. Wat de persoon van de chirurg betreft, mag men haar betitelen als een beroep, waarbij ook belangrijke ethische en psychologische waarden een rol spelen.

I. De werkwijze van de plastische chirurgie

De plastische chirurgie, die tot doel heeft het herstel, soms het functioneel en soms het louter aesthetisch herstel, van de normale uiterlijke vorm van de menselijke ledematen, wanneer deze aangeboren of later ontstane afwijkingen vertonen, ontleent haar kennis aan de medische wetenschap en vormt een onderdeel hiervan. Ze sluit alle geëxperimenteer uit en eist de kennis van de algemene beginselen van de geneeskunde, in het bijzonder van de chirurgie en haar techniek. Tot het meer eigen gebied van de herstelchirurgie behoren

de anatomie van de uitwendige organen, de structuur van de weefsels, de bloedsomloop, de anesthesie en het weren van infectie. Maar de voornaamste techniek van de plastische chirurgie heeft betrekking op het overbrengen van lichaamsdelen of op de transplantatie. De laatste neemt gezonde delen weg van de patiënt zelf en plaatst deze daar, waar een gebrek moet worden verholpen; de eerste neemt delen weg uit andere, ook niet-menselijke organismen en wordt dienovereenkomstig homotransplantatie of heterotransplantatie genoemd. Naar gelang van de verschillende gevallen neemt de chirurg zijn toevlucht tot de vrije transplantatie, d.w.z. hij maakt huidstroken geheel los van delen, die zoveel mogelijk de te herstellen delen nabij komen en van dezelfde structuur zijn; ofwel hij past de gesteelde transplantatie toe, d.w.z.: hij maakt huidstroken niet aanstonds en geheel los van het gezonde deel, maar brengt ze, ook in opeenvolgende fasen van transplantatie, over bijv. van het onderlichaam naar de pols, en van de pols naar de wang. Bij het overbrengen van de huidstroken kan men naar keuze de methode van Celsus volgen door verplaatsing, of de Indische methode door torsie, of de Italiaanse methode, die reeds in de vijftiende eeuw in Zuid Italië en op Sicilië werd toegepast en die onlangs vervolmaakt werd door de omvorming van een zijdelings uitgesneden strook tot een cilindervormige strook, die men verkrijgt door het aaneenhechten van de twee lengtezijden. Deze methode waarborgt naast andere voordelen de grootst mogelijke vitaliteit van de strook en het minste gevaar voor infectie of afsterving in de fasen van transplantatie en overbrenging. Ingewikkelder en moeilijker is de ingreep, wanneer men de strook moet bekleden ofwel haar een been- of kraakbeenbasis moet geven, gelijk vaak nodig is voor het herstel van het neusschot of van de schedel. Bijzondere oplettendheid en nauwkeurige kennis van mogelijke reacties worden vereist bij het prepareren van de plaats, die de transplantatie moet opnemen, door de volmaakte haemostase ervan te verzekeren; verder bij het uitvoeren van de insnijdingen en hechtingen, bij het controleren van het verloop van de wondgenezing, totdat de overgebrachte strook op de nieuwe plaats zó is vastgegroeid, alsof ze er altijd geweest was, of daar, bij homo- en heterotransplantatie, levend en gezond blijft, totdat het proces van absorptie door de aangrenzende weefsels is voltooid en deze weefsels de huidstrook kunnen vervangen. De chirurg moet zich dus, met betrekking tot zijn specialiteit, laten leiden door de beginselen en normen van de medische wetenschappen, wanneer hij voor het eerst de patiënt onderzoekt, of en in hoeverre deze de fysieke en psychische moeilijkheden van de ingreep kan doorstaan, of er gevaar dreigt van meer ernstige complicaties voor het gehele organisme of andere ledematen, en welk resultaat men van de ingreep kan voorzien en verwachten. Dezelfde beginselen moeten hem leiden bij de incisies, bij de biologische beoordeling van de stroken, bij het gebruik van anaesthesie, bij het kiezen van de gunstigste tijd voor de verschillende fasen van de transplantatie. De chirurg moet te rade gaan bij zijn eigen kennis en die van anderen in het geval van complicaties, die soms optreden, ook nadat men alle juiste normen heeft in acht genomen. Uit dit korte overzicht kan men gemakkelijk opmaken, hoe ver de moderne plastische chirurgie afstaat van de algemene behandeling en herstelmethode, die vroeger door de gewone chirurgie werden toegepast, en, veel meer nog, hoever ze afstaat van het overijld oordeel van hen, die haar werk nog beschouwen, gelijk zij in hun onkunde zeggen, als een willekeurige vervanging van een huidstrook en als het wegwerken van rimpels, alsof ze niets anders was als de cosmetische behandeling van de huid.

II. De plastische chirurgie als kunst

Maar, al bestrijkt de plastische chirurgie slechts een beperkte sector van het uitgestrekte en wonderbare gebied van de algemene chirurgie, toch heeft ze dit karakteristieke, dat ze als het ware een kunst is, niet alleen in de algemene zin van een werk volgens bepaalde normen, maar vanwege het "artistiek gevoel", dat vereist wordt en dat zich openbaart bij iedereen, die op vernuftige wijze variërende problemen tracht op te lossen en wel op een manier, die ook esthetisch is. Tengevolge van de bijna onbegrensde verscheidenheid van de aandoeningen treft men nooit twee precies dezelfde gevallen aan, maar elk geval vraagt een eigen behandeling, die altijd moeilijk is, veel geduld vordert en soms geniaal moet zijn. Van de vele gevallen, die beschreven worden in de monografieën, die gij ons zo hoffelijk ter beschikking hebt gesteld, willen wij één concreet voorbeeld aanhalen, nl. dat van een klein meisje, dat afschuwelijk verminkt is in haar gelaat door een misvormend litteken, dat over

de lippen en de wang loopt en de vrije beweging van de onderkaak belemmert. De chirurg pakt dit moeilijke probleem aan en ontwerpt een plan voor de operatie van "afbraak" en "opbouw". Met de hulp van het instrumentarium modelleren zijn kundige vingers de transplantatie zó, dat het herstelde oppervlak zoveel mogelijk de normale vorm krijgt, terwijl hij de hechtingen zó aanbrengt, dat de littekens niet vergroot worden, maar een zo esthetisch mogelijk beeld geven. Een goed resultaat, dat aan een jong gelaat de schoonheid teruggeeft, is op zich zelf al voldoende beloning voor de moeite van de chirurg en voor het lijden van de patiënt. Maar het is ook in staat, onze bewondering op te wekken voor de kunst, die dit heeft weten te bereiken. Een ander keer wordt de chirurg geconfronteerd met het afschuwelijk schouwspel van een klein lichaampje, dat voor 35 procent overdekt is met brandwonden in de derde graad. "Alles moet hier vernieuwd worden" denkt hij bij zichzelf; maar hij heeft reeds een plan van behandeling voor de geest, en dit bestaat hierin, dat hij in afwisselende stroken autotransplantaties en homotransplantaties aanbrengt, door op kundige wijze huidstukken weg te nemen uit de gezonde delen van de patiënt en van anderen. Dit is nog maar een begin. Er volgt nog een geduldige en minutieuze behandeling van lange duur, voordat een bevredigend resultaat is bereikt. Bij andere patiënten heeft de lupus het derde deel van de neus van onderen weggevreten, en dan moet men daar een frontaal huidstuk overbrengen, dat is uitgesneden in de vorm van een sikkel. Leent de oogholte zich niet voor het aanbrengen van een prothese, dan moet men ze zo goed mogelijk trachten te herstellen met aanverwante beenstukken. De kunst en de vindingrijkheid van een plastisch chirurg tonen zich op allerlei manieren. Nu eens moet hij een oorschelp helemaal vormen bij een patiënt, die haar door een natuurlijk defect of door verwonding heeft moeten missen. Dan weer moet hij de sluitingsmogelijkheid van de vingers herstellen bij iemand, die deze verloren heeft door verminking van de duim. Een ander maal moet hij de luchtpijp herstellen of een nieuwe hoofdhuid aanbrengen, als deze door verwonding is afgescheurd, ofwel hij moet eenvoudig om goede redenen de uiterlijke vorm van de neus en van andere ledematen verbeteren. In deze laatste gevallen zal de chirurg naast de hulpmiddelen van de wetenschap ook de meer artistieke hulpmiddelen aanwenden, overeenkomstig de esthetische regels van het menselijk lichaam.

Wanneer men bij de vele reeds bereikte schitterende resultaten bedenkt, dat de plastische chirurgie zich pas in de laatste decennia wetenschappelijk heeft ontwikkeld, mag men van haar in de toekomst nog verheffende resultaten verwachten, dank zij de voortdurende studie en de steeds volmaaktere techniek van haar uitstekende beoefenaars, die bij hun streven bezielde worden door een diep gevoel van menselijkheid en dikwijls ook door een sterke godsdienstzin. Drie factoren verhogen de betekenis van dit onderdeel van de chirurgie: vooreerst de overeenkomst, zij het dan ook een zwakke en verre overeenkomst, van het werk van een plastisch chirurg met het goddelijk werk van de Schepper, die het eerste menselijk lichaam vormde uit de aarde en er het leven in stortte; verder de verlichting, die ze aan zoveel lijdenden schenkt; tenslotte de eindeloze verscheidenheid van de behandeling.

III. De plastische chirurgie en de moraal

1. De functie van het geweten

Maar een plastisch chirurg is, gelijk iedere arts, niet alleen een geleerde en een technicus, die zó door zijn beroep gecaptiveerd wordt, dat de juistheid van zijn handelingen alleen zou zijn af te meten naar zijn trouw aan de regels van zijn wetenschap en kunst. Geen enkel goed en geen enkele waarde van de mens en de wereld staat zó op zichzelf, dat ze niet op een of andere manier verband houdt met alle andere goederen en waarden. De chirurg is gebonden door reële betrekkingen en verantwoordelijkheden; als mens is hij gebonden aan God en aan Zijn wetten; in zijn beroep is hij gebonden aan de maatschappij, aan wier leden hij zijn zorgen wijdt. Bijgevolg moet hij zich bij zijn beslissingen en zijn handelen laten leiden door zijn menselijk geweten en zijn beroepsgeweten, nog voordat zijn weldoende hand zich met de lichamen bezig houdt voor het aanbrengen van de correcties, die de wetenschap en de techniek hem ingeven. De vele gevolgen van een chirurgische ingreep moeten daarom beschouwd worden in het licht van het christelijk geweten en het beroepsgeweten, wil het werk

van een plastisch chirurg in ieder opzicht volmaakt zijn. Onder de gevolgen, die meer direct met zijn beroep samenhangen, zijn er enkele van groot belang op moreel en psychologisch gebied, die wij in het kort willen bespreken.

2. Een probleem van christelijke moraal

Tengevolge van de zeer recente ontwikkeling van de plastische chirurgie, en meer in het bijzonder van de esthetische chirurgie, heeft het christelijk geweten zich lange tijd bezig gehouden met de vraag omtrent het geoorloofde van haar ingrepen, vooral waar deze niet zozeer een functioneel herstel beoogden als wel een positieve verfraaiing van de persoon, bijv. door het veranderen van de gelaatstreken of door de verwijdering van rimpels, die door natuurlijke slijtage waren ontstaan.

3. De waarde van de lichamelijke schoonheid

De lichamelijke schoonheid van de mens, die vooral tot uitdrukking komt in het gelaat, is in zichzelf een goed, hoewel ondergeschikt aan andere, hogere goederen, en daarom is ze iets kostbaars en begerenswaardigs. Ze is immers een afstraling van de schoonheid van de Schepper, een volmaaktheid van de menselijke persoon, een normaal symptoom van de lichamelijke gezondheid. De schoonheid is als het ware een woordeloze taal van de ziel, die iedereen kan verstaan; ze is een uiterlijke weerspiegeling van de innerlijke waarden van de geest, want, zoals de engelachtige leraar zegt, het naaste doel van het lichaam is de redelijke ziel; daarom kan men het lichaam in zover volmaakt noemen, als het alle eigenschappen bezit, die het tot een geschikt werktuig maken van de ziel en haar werkingen. (1) Afgezien van het psychologisch proces in het subject, dat zijn schoonheid naar buiten toont, door het oog van de ander te strelen, volgens de bekende definitie "Pulchra enim dicuntur, quae visa placent: schoon noemt men, wat het oog behaagt" (2), is het aan geen twijfel onderhevig, dat er in de uiterlijke werkelijkheid elementen zijn, die bij het zien aangenaam aandoen, zonder dat men deze, gelijk een bepaalde psychoanalytische school wil, altijd en overal kan herleiden tot de sfeer van het instinct, dat op de voortplanting gericht is. Wanneer wij op ons onderwerp de klassieke analyse van de drie wezenlijke elementen van het schone toepassen, (3) dan worden voor de fysieke schoonheid van het menselijk lichaam en het menselijk gelaat vereist: de volmaaktheid van de afzonderlijke ledematen of delen, hun onderlinge harmonie en vooral het naar waarheid uitdrukken van de innerlijke waarden van de geest; dit laatste komt speciaal toe aan het gelaat. Wat de eerste twee vereisten betreft, bestaan er vanaf de oudste tijden bepaalde regels, die bij de kunstenaars en bij u, beoefenaars van de plastische chirurgie, bekend zijn, zoals bijv. de regel, die het profiel van het gelaat, vanaf de wenkbrauwboog tot aan de kin, in zes gelijke afmetingen verdeelt, of een andere regel, die het volmaakte van de neuslijn ziet in haar rechtheid. Toch willen deze en dergelijke regels niet één enkel schoonheids. type vaststellen, zeker niet voor alle mensenrassen, maar ze willen alleen de grenzen aangeven, waarbuiten men kan spreken van onvolmaaktheid en misvormdheid. Terwijl echter de volmaaktheid en de harmonie van de delen gemakkelijk kenbaar en als het ware meetbaar zijn, wordt een waarheidsgetrouwe uitdrukking alleen waargenomen door de intuïtie van de waarnemer; en toch is deze de meest beslissende factor, die schoonheid geeft aan het gelaat en die een bijna eindeloze variatie van typen mogelijk maakt.

4. Morele waardering van de plastische chirurgie

Welnu, het valt niet te betwijfelen, dat het christendom en de christelijke moraal de waardering en de juist geordende zorg voor de lichamelijke schoonheid nooit als in zichzelf ongeoorloofd hebben veroordeeld. Integendeel, de leer, die zelfverminking verbiedt, die aan God alleen het volledig beschikkingsrecht over het lichaam toekent, die de juist geordende zorg voor de lichamelijke gezondheid gebiedt, sluit impliciet ook de waardering in voor datgene, wat een volmaaktheid van het lichaam uitmaakt. Wij behoeven er niet op te wijzen, dat zin en zorg voor schoonheid een kenmerk zijn van de uiterlijke manifestaties van de Kerk en haar kunst. Toch moet de christelijke moraal, die op het laatste doel gericht is en die het geheel van de menselijke waarden omvat en regelt, noodzakelijk aan de lichamelijke schoonheid de haar toekomstige plaats aanwijzen, en dit is zeker niet de hoogste plaats in de hiërarchie van de waarden, omdat de lichamelijke schoonheid geen geestelijk en geen wezenlijk goed is.

De eerbied voor deze rangorde van waarden verklaart sommige uitingen van wantrouwen of soms van minachting ten opzichte van de lichamelijke schoonheid, die men kan ontmoeten in de moraal- en ascetische literatuur en in de levens van de heiligen. En wanneer de aestetische chirurgie met haar moderne ontwikkeling de mening vraagt van de christelijke moraal, dan vraagt ze in feite slechts, welke waarde de lichamelijke schoonheid heeft. De christelijke moraal antwoordt, dat deze een goed is, maar een lichamenlijk goed, dat gericht is op heel de mens en dat, gelijk andere soortgelijke goederen, kan misbruikt worden. Als een goed en als een gave van God moet men ze waarderen en er zorg voor dragen, zonder evenwel verplicht te zijn tot buitengewone middelen. Veronderstel, dat iemand aan de aesthetische chirurgie vraagt, zijn gelaatstrekken te perfectioneren, terwijl deze voldoen aan de regels van de normale a ésthetica, waarbij dan iedere minder goede bedoeling, ieder gevaar voor de gezondheid en ieder ander immoreel gevolg is uitgesloten, maar alleen – omdat men nu eenmaal een reden moet hebben – uit waardering voor de aesthetische volmaaktheid en om de vreugdedie het bezit ervan geeft. Wat zal in dit geval het oordeel zijn van de christelijke moraal? Dit verlangen of deze daad, zoals hier verondersteld, is in zichzelf noch moreel goed, noch moreel slecht, maar alleen de omstandigheden, waaraan feitelijk geen enkele daad zich kan onttrekken, geven haar de morele waarde van goed of slecht, van geoorloofd of ongeoorloofd. Hieruit volgt, dat de zedelijke waarde van de handelingen, die betrekking hebben op de aesthetische chirurgie, afhangt van de concrete omstandigheden van de afzonderlijke gevallen. Bij de morele waardering van deze omstandigheden zijn de voornaamste voorwaarden, die meer onmiddellijk dit gebied raken en die beslissend zijn in de uitgebreide casuïstiek van de aesthetische chirurgie, de volgende: de bedoeling moet goed zijn, de algemene gezondheidstoestand van de persoon in kwestie mag geen grote risico's lopen, de motieven moeten redelijk zijn en geproportioneerd aan het "buitengewone middel", waarvan men gebruik maakt. Zeker ongeoorloofd is bijv. een ingreep, die men laat doen met de bedoeling, de verleidende kracht van zijn charme te vergroten en zó anderen gemakkelijker tot zonde te brengen, of uitsluitend om een schuldige te onttrekken aan de gerechtelijke arm; ofwel een ingreep, die schade toebrengt aan het normaal functioneren van de lichamelijke organen of die men laat toepassen louter uit ijdelheid of modegril. Daarentegen zijn er talrijke motieven, die een dergelijke ingreep of wel rechtvaardigen ofwel positief raadzaam maken. Bepaalde mismaaktheden of ook slechts onvolmaaktheden kunnen aanleiding geven tot psychische storingen of een beletsel vormen voor de maatschappelijke of huiselijke betrekkingen of – vooral bij mensen uit het openbare leven en bij artiesten – een belemmering zijn voor de ontplooiing van hun activiteit. Van de andere kant, kunnen de christelijke beginselen daar, waar herstel niet mogelijk zou zijn, door hun onuitputtelijke rijkdom de motieven aan de hand doen en de kracht geven om met berusting de lichamelijke gebreken te verdragen, die door Gods geheimnisvolle raadsbesluiten zijn toegelaten. Als men zo de lichamelijke schoonheid beschouwt in het licht van het christelijk geloof en de aangegeven morele voorwaarde eerbiedigt, dan komt de aesthetische chirurgie niet in strijd met de wil van God, wanneer ze aan het grootste werk van de zichtbare schepping, de mens, de volmaaktheid terugschenkt, maar dan schijnt ze veeleer Gods wil meer te bevorderen en een duidelijker getuigenis af te leggen van zijn wijsheid en goedheid.

5. Psychologische factoren

Even belangrijk, en in zekere zin meer onmiddellijk met de uitoefening van de plastische chirurgie verbonden, zijn de psychologische reacties.

De plastische chirurgie staat niet zelden voor problemen' die niet enkel afhangen van een perfecte techniek en van de vaardigheid van de chirurg, waarmee deze iemands lichamelijke gebreken weet te verbeteren en hem zijn normale conditie en vormen weet terug te geven. Reeds bij deze taak schijnt de hand van de chirurg als het ware de daad te herhalen van Gods hand bij het vormen van de mens.

Er zijn echter omstandigheden, waarin een plastisch chirurg te maken krijgt met factoren van hogere, van geestelijke aard, die hij ten volle moet kennen en waarop hij dus ook volledig moet zijn voorbereid, wil hij ook hierbij als het ware Gods medewerker worden. Er zijn immers, gelijk men ons heeft meegedeeld bepaalde verschijnselen, soms van zeer ernstige aard, die voortkomen uit het feit, dat de zieken hun lichamelijke

gebreken kennen". Voor dergelijke situaties, die zich kenmerken door psychologische reacties, ziet een plastisch chirurg zich niet zelden geplaatst, en ze komen op zijn gebied misschien meer voor dan op andere terreinen van de chirurgie. Wanneer de Ouden met de typische mentaliteit van de niet-christelijke beschaving het slagwoord herhaalden "cave a signatis: wacht u voor de getekenden", dan gaven zij, op grond van de ervaring, de werkelijkheid aan van de paalde verschijnselen, waarmee de moderne experimentele psychologie zich intens bezig houdt en waarvan ze de oorzaken bestudeert en tevens de mogelijkheden voor een doeltreffende therapie. Deze verschijnselen worden meestal niet opgemerkt bij hun ontstaan, maar ze zijn toch een feit en hebben een nadelige uitwerking. Ze komen voort uit een gevoel van lichamelijke of esthetische minderwaardigheid tegenover vrienden of collega's. Dit gevoel deprimeert hen, die de zedelijke kracht missen om het te overwinnen, en zet zich bovendien gemakkelijk vast en fixeert zich in complexen, die zelfs diepgaande stoornissen in het karakter en in het gedrag kunnen veroorzaken, tot psychose en soms (wat God verhoede) tot misdaad en zelfmoord toe.

6. Het geestelijk motief van de plastische chirurgie

Deze zieken te helpen, kan de taak zijn van velen: de priester, de psychiater, de vriend. Maar wanneer de oorzaak gelegen is in een lichamen defect, dat door de plastische chirurgie kan worden verholpen, dan is het duidelijk, dat de chirurgische ingreep niet alleen beantwoordt aan een medische of aan een esthetische indicatie, maar ook aan een geestelijk motief, ingegeven door die liefde van Christus, die zich uitstrekt tot alle gebieden van het menselijk leven en die op het voorbeeld van de Goddelijke Meester iedere smart tracht te verlichten, ook het leed, dat verborgen, onbekend of verkrampd is.

7. Eis van een universele bekwaamheid bij de plastische chirurgie

Deze bijzondere aspecten van de plastische chirurgie vragen natuurlijk een diep besef van de eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden, en bovendien, naast de zuiver technische vakkennis, een geoefende bekwaamheid, die motieven en methoden, ontleend aan andere sectoren van wetenschap, weet te hanteren. In onze tijd, nu op ieder gebied steeds meer een gespecialiseerde bekwaamheid wordt vereist, die de voorwaarde is voor de wetenschappelijke en technische resultaten van de moderne beschaving, is het overigens een uitermate nuttig en verdienstelijk streven om zich een bredere kennis eigen te maken door middel van andere wetenschappen of specialiteiten, die betrekking hebben op de mens, zoals de psychologie en de gods. dienst.

8. Wederzijdse beïnvloeding van ziel en lichaam

De moderne psychologie (4) houdt zich vaak bezig met de onderlinge betrekkingen van ziel en lichaam. Ze toont, hoe een gebrekkige werking van de ziel groot nadeel kan berokkenen aan het lichaam, en hoe omgekeerd een lichamelijke aandoening de oorzaak kan zijn van een geestesstoornis. Men beweert ook, dat bijna iedere lichamelijke ziekte, ook al is deze niet ontstaan door psychische oorzaken, psychologische complicaties van uiteenlopende aard met zich meebrengt, die op hun beurt weer invloed uitoefenen op de aandoening van het organisme. Deze en dergelijke theorieën van moderne auteurs verplichten de arts tot activiteit op ieder gebied, waar hij maar genezing kan brengen aan het lichaam en indirect ook aan de ziel, en moeten in de afzonderlijke gevallen goed worden overwogen. Men moet bijv. weten te onderscheiden, of het gaat over constitutionele psychopaten, die sterker onderhevig zijn aan de complicaties van het onderbewustzijn, of over zieken met psychische verschijnselen van wezenlijk reactieve aard, d.w.z. verschijnselen, die vooral verband houden met het aangeboren of verkregen lichamelijke defect, dat de plastische chirurgie wil verhelpen. Zo doen zich allerlei situaties voor, die de arts moet bestuderen door zijn analyse van de voorgeschiedenis der ziekte en door zijn objectief onderzoek, en waarmee hij rekening houdt bij zijn therapeutische methode, om zó te kunnen inwerken niet alleen op het lichaam, maar ook op de bewuste en onbewuste psychische toestand van de zieke, met het oog op diens gevoelsleven, uiterlijke situatie en toekomst.

Slot

Het heilzame werk van de plastische chirurgie

Uit deze beschouwingen kan men gemakkelijk het belangrijke, delicate en verdienstelijke van uw beroep

afleiden. Als uitdrukking van de wonderbare vooruitgang van de medische wetenschappen in de laatste tijd, vormt de plastische chirurgie als het ware de bekroning van hun heilzaam werk, doordat ze harmonie en schoonheid teruggeeft aan de ledematen en soms ook aan de geest. Hoeveel mensen, gedeprimeerd door minderwaardigheidscomplexen en gehandicapt in hun activiteit, hervinden door uw bekwame en broederlijke handen de rust en de levensmoed! Hoe vaak herkrijgt het gelaat van een kind Gods, dat door een ongelukkig toeval niet meer Zijn schoonheid weerspiegelde, door uw wetenschap en kunst zijn verloren glimlach! Blijft er u steeds van bewust, dat uw taak verder mag en moet reiken dan de weefsels en de vormen, nl. tot aan de ziel, wier innerlijke schoonheid gij aan anderen leert waarderen.

Wens en zegen

Met deze wensen en in het vertrouwen, dat door uw studies deze speciale chirurgie steeds grotere vorderingen zal maken, roepen wij de hemelse gunsten af over u zelf, uw gezinnen en uw patiënten.

Noten

1. Zie S. Thomas, l. p., q. 91, a. 3.
2. S. Thomas, l. p., q. 5, a. 4, ad 1.
3. Zie S. Thomas, l. p., q. 39, a. 8 in c.
4. Zie bijv. C.G. Jung, *Psychologie de l'inconscient*, Genève 1952, 220.

Vertaling uit het Italiaans van dr. M.H. Mulders C.ss.R. en dr. J. Kahmann C.ss.R., serie Ecclesia Docens nr 0796, Gooi & Sticht, Hilversum 1961